

დედანი: ინგლისურ ენაზე

No. ICC-01/15

თარიღი: 2022 წლის 24 ივნისი

საჯარო რედაქციის გამოქვეყნების თარიღი: 2022 წლის 30 ივნისი

პირველი წინასასამართლო პალატა

სხდომის თავჯდომარის, მოსამართლე პიტერ კოვაჩის,
მოსამართლე რაინე ადელაიდე სოფი ალაპინი-განსუს
და მოსამართლე მარია დელ სოკორო ფლორეს ლიერას

თანდასწრებით

საქართველოს სიტუაცია

საჯარო

დავიდ გეორგიევჩი სანაკოვეის დაკავების ორდერის საჯარო რედაქცია

სასამართლოს რეგლამენტის 31-ე წესის თანახმად, გადაწყვეტილება ეუწყებათ:

პროკურორის ოფისს ბ-ნ კარიმ ა. ა. ხანს ქ-ნ ნაზატ შამინ ხანს ბ-ნ ანტონ სტეინბერგს	დაცვის მხარეს
დაზარალებულ პირთა იურიდიულ წარმომადგენლებს	განმცხადებელთა იურიდიულ წარმომადგენლებს
იურიდიული წარმომადგენლობის არმქონე დაზარალებულ პირებს	იურიდიული წარმომადგენლობის არმქონე მონაწილეობის/რეპარაციების მსურველ განმცხადებლებს
დაზარალებულთა საზოგადოებრივი იურიდიული დახმარების ოფისს	ბრალდებულის საზოგადოებრივი იურიდიული დახმარების ოფისს
სახელმწიფოთა წარმომადგენლებს	<i>Amicus Curiae</i>
სასამართლოს სამდივნოს	
სამდივნოს ხელმძღვანელს პიტერ ლუისს	იურიდიულ წარმომადგენელთა მხარდაჭერის განყოფილებას
დაზარალებულთა და მოწმეთა განყოფილებას	დაკავების საკითხთა განყოფილებას
დაზარალებულთა მონაწილეობისა და რეპარაციების განყოფილებას	სხვებს

სისხლის სამართლის საერთაშორისო სასამართლოს (შემდგომში „სასამართლო“) პირველი წინასასამართლო პალატა, რომის სტატუტის (შემდგომში „სტატუტი“) 58-ე მუხლის შესაბამისად, გამოსცემს დაკავების ორდერს

დავიდ გეორგიევიჩ სანაკოევი,

დაბადებულზე 1976 წლის 14 დეკემბერს ცხინვალში, საქართველოში; შესაბამის პერიოდში იგი იყო დეფაქტო სამხრეთ ოსეთის ადმინისტრაციის პრეზიდენტის წარმომადგენელი ადამიანის უფლებათა საკითხებში, იგივე ომბუცმენი.¹

I. პროცესის ისტორია

1. 2022 წლის 10 მარტს პროკურორის ოფისმა („პროკურორმა“) წარადგინა შუამდგომლობა (შემდგომში „შუამდგომლობა“)² დავიდ სანაკოევის (ბ-ნი სანაკოევი) დაკავების ორდერის გაცემის თაობაზე 2008 წლის 8 აგვისტოდან 27 აგვისტომდე პერიოდში საქართველოს სამხრეთ ოსეთის რეგიონსა და მის მიმდებარე ტერიტორიაზე სასამართლოს იურისდიქციას დაქვემდებარებული შემდეგი დანაშაულების ჩადენისთვის:

- (i) მძევლების აყვანა (სტატუტის მუხლი 8(2)(a)(viii)); და
- (ii) უკანონო გადაადგილება (სტატუტის მუხლი 8(2)(a)(vii)-1).³

¹ ფოტოს სანახავად *იხ.*, 58-ე მუხლის შესაბამისად, მიხაილ მინძაევის, გამლეტ გუჩმაზოვისა და დავიდ სანაკოევის დაკავების ორდერებზე პროკურორის შუამდგომლობის დანართი 9ხ, ICC-01/15-34-Conf-Exp (კონფიდენციალური, *ex parte*, მხოლოდ ხელმისაწვდომია ბრალდების მხარისთვის. დანართები 1-5, და 9 საჯაროდ ხელმისაწვდომია, ხოლო დანართები 6-8 კონფიდენციალური, *ex parte* (ტექსტის საჯარო რედაქცია იმავე დღეს გავრცელდა, ICC-01/15-34-Red).

² პროკურორის შუამდგომლობა, 58-ე მუხლის შესაბამისად, მიხაილ მინძაევის, გამლეტ გუჩმაზოვის და დავიდ სანაკოევის დაკავებაზე, ICC-01/15-34-Conf-Exp (კონფიდენციალური, *ex parte*, მხოლოდ ხელმისაწვდომია ბრალდების მხარისთვის. დანართები 1-5, და 9 საჯაროდ ხელმისაწვდომია, ხოლო დანართები 6-8 კონფიდენციალური, *ex parte* (საჯაროდ რედაქტირებული ვერსია იმავე დღეს გავრცელდა, ICC-01/15-34-Red).

³ შუამდგომლობა, აბზ. 1-3.

II. იურისდიქცია და დასაშვებობა

2. სტატუტის მე-19(1) მუხლის პირველი წინადადების შესაბამისად, წარმოდგენილი მასალების საფუძველზე, რაც არ ზღუდავს აღნიშნულ საკითხზე მომავალში განაწვევტილებების მიღების უფლებას, პალატამ მიიჩნია, რომ საქმე ბ-ნი სანაკოევის წინააღმდეგ სასამართლოს იურისდიქციას ექვემდებარება⁴. პალატამ მიიჩნია, რომ პროკურორის შუამდგომლობაში აღწერილი ინციდენტები წარმოადგენს ომის დანაშაულებს, რომლებიც ჩადენილ იქნა 2008 წლის 8 აგვისტოდან 27 აგვისტომდე პერიოდში საქართველოში, კერძოდ, სამხრეთ ოსეთსა და მის მიმდებარე ტერიტორიაზე (სტატუტის 12(2)(a) მუხლი) კონფლიქტის კონტექსტში, რის საფუძველზეც პალატამ მიიღო გადაწყვეტილება გამოძიების დაწყების უფლებამოსილების გაცემის თაობაზე.⁵
3. ამ ეტაპზე პალატა არ გამოიყენებს მის ხელთ არსებულ, სტატუტის მე-19(1) მუხლის მეორე წინადადების საფუძველზე მინიჭებულ დისკრეციულ *proprio motu* უფლებამოსილებას ბ-ნი სანაკოევის წინააღმდეგ საქმის დასაშვებობის დასადგენად, რამდენადაც საამისოდ არ არსებობს რაიმე გამოკვეთილი მიზეზი ან ფაქტორი.⁶

⁴ სააპელაციო პალატა, პროკურორი თომას ლუბანგა დილოს წინააღმდეგ, განჩინება დაცვის მხარის მიერ, სტატუტის 19(2)(a) მუხლის შესაბამისად, სასამართლოს იურისდიქციის ექვემდებარებაზე მიღებულ გადაწყვეტილებასთან დაკავშირებით ბ-ნი თომას ლუბანგა დილოს საჩივარზე, 2006 წლის 14 დეკემბერი, ICC-01/04-01/06-772, აზ. 21-22.

⁵ პირველი წინასასამართლო პალატა, გადაწყვეტილება პროკურორის შუამდგომლობაზე გამოძიების დაწყების უფლებამოსილების მინიჭებასთან დაკავშირებით, 2016 წლის 27 იანვარი, ICC-01/15-12, აზ. 64 და გვ. 26.

⁶ იხ. სააპელაციო პალატა, სიტუაცია კონგოს დემოკრატიულ რესპუბლიკაში, განჩინება პროკურორის საჩივარზე პირველი წინასასამართლო პალატის გადაწყვეტილების წინააღმდეგ სახელწოდებით „გადაწყვეტილება პროკურორის შუამდგომლობაზე დაკავების ორდერების გაცემასთან დაკავშირებით, 58-ე მუხლი“, 2006 წლის 13 ივლისი, ICC-01/04-169, აზ. 1-2, 52. იხ. მგ. პირველი წინასასამართლო პალატა, პროკურორი ომარ ჰასან აჰმად ალ ბაშირის წინააღმდეგ, ომარ ჰასან აჰმად ალ ბაშირის დაკავების ორდერი, 2009 წლის 4 მარტი, ICC-02/05-01/09-1, გვ. 4; პროკურორი კალიქსტე მბარუსჰიმანას წინააღმდეგ, გადაწყვეტილება პროკურორის შუამდგომლობაზე კალიქსტე მბარუსჰიმანას დაკავების

III. მტკიცებულებათა სტანდარტი

4. პალატის ქვემოთმოყვანილი დასკვნები ეფუძნება მტკიცებულებათა შესაბამის სტანდარტს, კერძოდ, სტატუტის 58-ე(1)(a) მუხლის მოთხოვნების შესაბამისად, „ვარაუდისთვის გონივრული საფუძვლის“ არსებობას. შესაბამისმა მტკიცებულებამ მხოლოდ უნდა მიგვიყვანოს გონივრულ დასკვნამდე, რომ აღნიშნულმა პირმა ჩაიდინა სასამართლოს იურისდიქციის ქვეშ არსებული დანაშაული. არ არის აუცილებელი, აღნიშნული შესაბამისი მტკიცებულების საფუძველზე გაკეთებული ერთადერთი გონივრული დასკვნა იყოს.⁷

IV. სტატუტის 58-ე(1) მუხლის მოთხოვნები

1. ჩაიდინა თუ არა ბ-მა სანაკოვემა სასამართლოს იურისდიქციის ქვეშ არსებული დანაშაული (სტატუტის 58-ე(1)(a) მუხლი)

(ა) კონფლიქტი, მისი მხარეები და ომის დანაშაულების კონტექსტური ელემენტები

5. მოთხოვნილი დაკავების ორდერი ეხება სტატუტის მე-8(2)(a) და (b) მუხლში აღწერილ ომის დანაშაულებს. პროკურორი აღნიშნავს, რომ აღნიშნულ პერიოდში, კერძოდ, 2008 წლის 8 აგვისტოდან 27 აგვისტომდე,⁸ სავარაუდო ომის დანაშაულების კონტექსტური ელემენტები სახეზეა. თითოეული სავარაუდო ომის დანაშაული შემდეგ

ორდერთან დაკავშირებით, 2010 წლის 28 სექტემბერი, ICC-01/04-01/10-1, აზ. 9; პროკურორი აჰმად ალ ფაჟრი ალ მაჰდის წინააღმდეგ, Mandat d'arrêt à l'encontre d'Ahmad Al Faqi Al Mahdi, 2015 წლის 18 სექტემბერი, ICC-01/12-01/15-1-Red, აზ. 12.

⁷ სააპელაციო პალატა, პროკურორი ომარ ჰასან აჰმად ალ ბაშირის წინააღმდეგ, განჩინება პროკურორის საჩივარზე პროკურორის შუამდგომლობაზე ომარ ჰასან აჰმად ალ ბაშირის წინააღმდეგ დაკავების ორდერის გამოცემასთან მიღებული გადაწყვეტილების წინააღმდეგ, 2010 წლის 3 თებერვალი, ICC-02/05-01/09-73 (OA), აზ. 33, 39. **იხ.** აგრეთვე მეორე წინასასამართლო პალატა, პროკურორი სილვესტრე მუდაკუმურას წინააღმდეგ, გადაწყვეტილება პროკურორის შუამდგომლობაზე 58-ე მუხლის შესაბამისად, 2012 წლის 13 ივლისი, ICC-01/04-01/12-1-Red (კონფიდენციალური რედაქცია გამოიცა იმავე დღეს), აზ. 19.

⁸ შუამდგომლობა, აზ. 23.

კრიტერიუმებს უნდა აკმაყოფილებდეს: (i) ჩადენილ უნდა იყოს საერთაშორისო შეიარაღებული კონფლიქტის ფარგლებში და დაკავშირებული იყოს მასთან; და (ii) დანაშაულის ჩამდენი უნდა აცნობიერებდეს შეიარაღებული კონფლიქტის განმაპირობებელ ფაქტობრივ გარემოებებს.⁹

6. შუამდგომლობა მიმოიხილავს საქართველოს ტერიტორიის ოკუპაციას რუსეთის მიერ.¹⁰ ოკუპაცია არ იწყება უშუალოდ მტრის შეიარაღებული ძალების მიერ ტერიტორიის დაკავებით. ამისათვის „მტრის ჯარმა უნდა მოახდინოს აღნიშნული ტერიტორიის საკუთარი კონტროლის ქვეშ მოქცევა“.¹¹ თუმცა, პალატა არ საჭიროებს ნებისმიერი სავარაუდო ოკუპაციის დაწყების დადგენას, რადგან ოკუპაციის არსებობა არ წარმოადგენს აუცილებელ პირობას სავარაუდო ომის დანაშაულებისთვის¹². ამისათვის მხოლოდ საერთაშორისო შეიარაღებული კონფლიქტების ფარგლებში ჩადენილი ქმედებების მიმართ საერთაშორისო ჰუმანიტარული სამართლის მისადაგებაა საჭირო. საერთაშორისო შეიარაღებული კონფლიქტი არსებობს

⁹ დანაშაულის ელემენტები, მე-8 მუხლის შესავალი; მე-8(2)(a)(vii)-1 მუხლის მე-4 და მე-5 ელემენტები და მე-8(2)(a)(viii) მუხლის მე-6 და მე-7 მუხლის ელემენტები.

¹⁰ შუამდგომლობა, აზ. 12, 26. იხ. ასევე აზ. 11 რომელიც უკავშირდება GEO-OTP-0047-6804-ს (ევროპის ადამიანის უფლებათა სასამართლო, საქართველოს საქმე რუსეთის წინააღმდეგ, განჩინება (დიდი პალატა), 2021 წლის 21 იანვარი, შუამდგომლობა, no. 38263/08). ევროპის ადამიანის უფლებათა სასამართლოს განჩინება მოიცავს ფართო ანალიზს წინმსწრები მოვლენებისა, მათ შორის ოკუპაციის იურიდიულ ხასიათს.

¹¹ 1907 წლის ჰააგის რეგულაციების 42-ე მუხლი. იმის დადგენა, მტრის შეიარაღებული ძალების შეჭრა გადაიზარდა თუ არა ოკუპაციის სიტუაციაში „ფაქტის საკითხია“. შეერთებული შტატების ტრიბუნალი ნურენბერგში, *მძევლების სასამართლო პროცესი*, ომის დამნაშავეთა სასამართლო სხდომის გადაწყვეტილებების კრებული, ტომი. III, გაეროს ომის დანაშაულთა კომისია, 1949, ლონდონი, გვ. 55; გაეროს საერთაშორისო სასამართლო, სამხედრო მოქმედებები კონგოს ტერიტორიაზე (*კონგოს დემოკრატიული რესპუბლიკა უგანდას წინააღმდეგ*), განჩინება, 2005 წლის 19 დეკემბერი, აზ. 173; და *პროკურორი ნალეთილიჩის და მარტინოვიჩის წინააღმდეგ*, სასამართლო სხდომის განჩინება, 2003 წლის 31 მარტი, IT-98-34-T, აზ. 211.

¹² იხ. ზემოთ, პუნქტ 10-ში მოცემული დანაშაულის ელემენტები.

გამოცხადებული ომის, ორ ან მეტ სახელმწიფოს შორის ძალის გამოყენების, ან საომარი ოკუპაციის შემთხვევებში.¹³

7. აღნიშნული განხილვის მიზნებისთვის მხოლოდ იმის ხაზგასმას საჭირო, რომ 2008 წლის 8 აგვისტოდან დაწყებული რუსეთი და საქართველო ჩაბმული იყვნენ საომარ მოქმედებებში და, რომ, აღნიშნულის შედეგად, რუსეთის ძალები დარჩნენ საქართველოს ტერიტორიაზე ქართული მხარის თანხმობის გარეშე.¹⁴ ამდენად, პალატა მიიჩნევს, რომ შესაბამისი სტანდარტის გათვალისწინებით, არსებული მტკიცებულებები მიანიშნებს, რომ საერთაშორისო შეიარაღებული კონფლიქტი მიმდინარეობდა სულ მცირე 2008 წლის 8 აგვისტოდან და აღნიშნული შუამდგომლობისთვის შესაბამისი პერიოდის განმავლობაში.
8. იმისათვის, რომ განსაჯოს, არსებობს თუ არა კავშირი სავარაუდო დანაშაულებსა და იმ საერთაშორისო შეიარაღებულ კონფლიქტს შორის, რომელიც მიმდინარეობდა რუსეთს, რომელიც სამხრეთ ოსეთის ძალებთან ერთად იბრძოდა, და საქართველოს შორის, სხვა სიტყვებით რომ ვთქვათ, შესაძლებელი იყო თუ არა აღნიშნულ სავარაუდო ქმედებებზე საერთაშორისო შეიარაღებული კონფლიქტების დროს გამოყენებული საერთაშორისო ჰუმანიტარული სამართლის მისადაგება, პალატამ შესაძლოა განიხილოს *inter alia* შემდეგი: (i) სავარაუდო დანაშაულის ჩამდენთა და დაზარალებულ პირთა სტატუსი და მათი შესაძლო როლი საბრძოლო მოქმედებებში; (ii) წარმოადგენდა თუ არა სამხედრო კამპანია აღნიშნული ქმედების საბოლოო მიზანს; და (iii) მოხდა თუ არა აღნიშნული დანაშაულის ჩადენა მისი ჩამდენის

¹³ 1949 წლის ჟენევის ოთხი კონვენციის საერთო მე-2 მუხლი.

¹⁴ *იხ. მგ.*, GEO-OTP-0002-7599, GEO-OTP-0002-7736, GEO-OTP-0002-1113.

სამსახურებრივი მოვალეობების ფარგლებში და წარმოადგენდა თუ არა მათ ნაწილს.¹⁵

9. სავარაუდო დანაშაულები ჩადენილ იქნა ზემოხსენებული შეიარაღებული კონფლიქტის განმავლობაში საქართველოს სამხრეთ ოსეთის ნაწილში. პროკურორის მიერ მოწოდებული ინფორმაცია მიანიშნებს, რომ რუსეთის სამხედრო ძალებისა და სამხრეთ ოსეთის უშიშროების ძალების წარმომადგენლები მონაწილეობდნენ აღნიშნულ დანაშაულებში სხვადასხვა ეტაპზე, მათ შორის, დაკავებულ პირთა დაპატიმრებასა და გაცვლაში.¹⁶ პალატამ დაადგინა, რომ დაკავებული სამოქალაქო პირები მიიჩნეოდნენ რუსეთის მტრის, კერძოდ, საქართველოს¹⁷, ნაწილად და მის მხარდამჭერებად, და მათი ნაწილი დაკითხულ იქნა ქართული არმიის სავარაუდო რეზერვისტის სტატუსთან დაკავშირებით¹⁸. უფრო მეტიც, გაცვლის ერთ-ერთი მიზანი რუსი სამხედრო ტყვეების და რუსი ჯარისკაცების გვამების რუსეთში დაბრუნება იყო. ბ-ნი სანაკოევის სავარაუდო ქმედებები აღნიშნულ სავარაუდო დანაშაულებთან დაკავშირებით მისი, როგორც დეფაქტო სამხრეთ ოსეთის ადმინისტრაციის ომბუცმენის სამსახურებრივი მოვალეობებიდან მომდინარეობდა. აღნიშნულიდან გამომდინარე, პალატა მიიჩნევს, რომ არსებობს გონივრული საფუძველი იმის სავარაუდოდ, რომ აღნიშნული ქმედებები ჩადენილ იქნა

¹⁵ სააპელაციო პალატა, *პროკურორი ბოსკო ნთაგანდას წინააღმდეგ*, განჩინება ბ-ნი ნთაგანდას საჩივარზე „დაცვის მხარის მიერ, მე-6 და მე-9 პუნქტების შესაბამისად, სასამართლოს იურისდიქციის ეჭვქვეშ დაყენებასთან დაკავშირებით მიღებულ მეორე გადაწყვეტილებაზე“, ICC-01/04-02/06-1962, 2017 წლის 15 ივნისი, აბზ. 68, რომელიც უკავშირდება ყოფილი იუგოსლავიის თაობაზე შექმნილი საერთაშორისო სისხლისსამართლის ტრიბუნალს, *პროკურორი კუნარაჩის, კოვაჩის და ვუკოვიჩის წინააღმდეგ*, სააპელაციო განჩინება, 2002 წლის 12 ივნისი, IT-96-23 და IT-96-23/1-A, აბზ. 59.

¹⁶ *იხ. მგ.*, აბზ. 12, 21 ქვემოთ.

¹⁷ *იხ. აბზ. Error! Reference source not found.* ქვემოთ.

¹⁸ მტკიცებულებების თანახმად, ზოგიერთი დაკავებული პირი დაექვემდებარა დაკითხვას, ცემასა და მუქარას, რათა მათ იძულებით ელიარებინათ, რომ რეზერვისტები იყვნენ. ზოგიერთ დაკავებულ პირს უთხრეს, [რედაქტირებული]. *იხ.* [რედაქტირებული]; [რედაქტირებული]; [რედაქტირებული]. *იხ. ასევე* [რედაქტირებული]. *იხ. ასევე* [რედაქტირებული].

ზემოხსენებული საერთაშორისო შეიარაღებული კონფლიქტის ფარგლებში და დაკავშირებული იყო მასთან, და რომ მათ მიმართ მსგავს კონფლიქტებში გამოყენებადი საერთაშორისო ჰუმანიტარული სამართალი უნდა იქნას მისადაგებული. შესაბამისად, შესაძლოა მოხდა აღნიშნული კანონმდებლობის დარღვევა.

10. ანალიზის სტანდარტის გათვალისწინებით, აღნიშნული გადაწყვეტილების მიზნებისთვის, პალატა არ საჭიროებს იმის დადგენას, შესაძლოა თუ არა აღნიშნული სიტუაცია რუსეთის ოკუპაციადაც იქნეს კვალიფიცირებული, ან მიმდინარეობდა თუ არა ზემოაღნიშნული საერთაშორისო შეიარაღებული კონფლიქტის პარალელურად აგრეთვე არასაერთაშორისო შეიარაღებული კონფლიქტი, და აღნიშნული სავარაუდო ქმედებები აგრეთვე ჩადენილ იქნა თუ არა არასაერთაშორისო შეიარაღებული კონფლიქტის კონტექსტის ფარგლებში, ან მის ნაცვლად.
11. იმის გამო, რომ აღნიშნულ ქმედებებს ადგილი ჰქონდა 2008 წლის კონფლიქტის პიკში, და მოქმედებების ადგილზე დამნაშავეთა და ბ-ნი სანაკოვეის პოზიციის გათვალისწინებით, პალატა მიიჩნევს, რომ არსებობს გონივრული საფუძველი იმის სავარაუდოდ, რომ ექვმიტანილი აცნობიერებდა აღნიშნული კონფლიქტის განმაპირობებელ ფაქტობრივ გარემოებებს.

(b) დანაშაულები

(i) მძევლების აყვანა (სტატუტის მე-8(2)(a)(viii) მუხლი)

12. მტკიცებულებათა საფუძველზე¹⁹, პალატა მიიჩნევს, რომ არსებობს გონივრული საფუძველი იმის სავარაუდოდ, რომ 2008 წლის 10

¹⁹ P-0259, GEO-OTP-0041-0003; P-0246, GEO-OTP-0044-1085; P-0093, GEO-OTP-0020-1150; P-0161, GEO-OTP-0039-1003; P-0153, GEO-OTP-0028-0507; P-0213, GEO-OTP-0038-0281; GEO-OTP-0028-0507; P-0209, GEO-OTP-0039-0007; P-0211, GEO-OTP-0045-0348; P-0235, GEO-OTP-0039-0457; P-0266, GEO-OTP-0051-1033; P-0194, GEO-OTP-0032-1209; P-0354, GEO-OTP-0046-1589; P-0152, GEO-OTP-0028-0345; P-0194, GEO-OTP-0032-1209; P-0329, GEO-OTP-0044-1150; P-0333, GEO-OTP-0050-0002; P-0222, GEO-OTP-0039-0286; P-0208, GEO-OTP-0037-0102; P-0253, GEO-OTP-0050-0059; P-0285, GEO-OTP-0041-0991; GEO-OTP-0002-7736.

ავგისტოდან 12 ავგისტომდე პერიოდში რამდენიმე სოფლის მაცხოვრებელი, რომლებიც *მიჩნეულ იყვნენ* ეთნიკურ ქართველებად (შემდგომში „ეთნიკური ქართველები“)²⁰, ან შერეულ ქორწინებაში მყოფებად, და რომლებსაც ჯერ არ დაეტოვებინათ საკუთარი სახლები, განსაკუთრებული მიზეზის გარეშე იქნენ დაკავებული ცხინვალის ტერიტორიაზე, ქუჩებში ან სახლებში, იმ პირების მიერ, რომლებიც ეთნიკურ ოსებად არიან აღწერილნი. ამ უკანასკნელთ ეცვათ პოლიციელის ან სამხედრო პირის ფორმები, ან სამოქალაქო ტანსაცმელი, და, რიგ შემთხვევებში, რუსებთან ან რუსეთის სამხედრო ძალების წარმომადგენლებთან ერთად მოქმედებდნენ. აღნიშნული დაკავებები, როგორც წესი, ოსეთის შეიარაღებული ფორმირებების მიერ ძარცვის ან სახლების გადაწვის ფონზე მიმდინარეობდა, გარკვეული ძალადობის თანხლებით, როგორცაა, მაგალითად, დისკრიმინაციული შეურაცხყოფა (მაგალითად, „ქართველი ღორები“), და აგრეთვე სასტიკი ცემა. დაკავებული პირები გადაჰყავდათ ცხინვალის წინასწარი დაკავების დაწესებულებაში (ე.წ. „კაპეზეში“, იგივე „იზოლატორში“).

13. პალატას მიაჩნია, რომ არსებობს გონივრული საფუძველი იმის სავარაუდოდ, რომ მოხდა დაახლოებით 170 პირის დაკავება და შემდგომ იზოლატორში მოთავსება, და რომ მათი უმეტესობა სამოქალაქო პირებს წარმოადგენდნენ. მათ შორის იყო ბევრი ქალი და ასაკოვანი პირი, რომლებიც აღმოჩნდნენ შეიარაღებული კონფლიქტის იმ მხარის²¹ ხელთ, რომელიც დაპირისპირებული იყო მხარესთან (საქართველოს

²⁰ აღნიშნულ გადაწყვეტილებაში ტერმინების „ეთნიკური ქართველები“ ან „ეთნიკური ოსების“ გამოყენებისას, პალატა ეყრდნობა იმას, როგორც არიან აღქმული ეს პირები სხვების მიერ და არა ეთნიკურობას, როგორც ასეთს.

²¹ GEO-OTP-0041-0263; GEO-OTP-0041-0268; GEO-OTP-0041-0272; GEO-OTP-0041-0279; GEO-OTP-0044-1051; GEO-OTP-0002-7736, აზ. 25; P-0235, GEO-OTP-0039-0457, აზ. 49, 54; P-0282, GEO-OTP-0043-1622, აზ. 91, 99; P-0354, GEO-OTP-0046-1589, აზ. 37, 143, 155; შუამდგომლობა, დანართი 8.

მთავრობასთან)²², რომლის მხარდამჭერებადაც აღიქმებოდნენ ისინი მათი სავარაუდო ეთნიკური წარმომავლობის გამო. ამდენად, 1949 წლის ჟენევის მეოთხე კონვენციის („ჟენევის მეოთხე კონვენცია“)²³ თანახმად, არსებობს გონივრული საფუძველი იმის სავარაუდოდ, რომ აღნიშნული პირების უმეტესობა წარმოადგენდნენ დაცულ პირებს.

14. პალატამ აგრეთვე დაადგინა, რომ აღნიშნულმა 170 პირმა იზოლაციაში 5-დან 18²⁴ დღემდე გაატარა და რომ, როგორც ქვემოდაა აღწერილი, სულ მცირე 110 მათგანი გადაეცა საქართველოს ხელისუფლებას 2008 წლის 21-27 აგვისტოს პერიოდში.²⁵
15. მტკიცებულებების თანახმად²⁶, დაკავებულ პირთა გადაადგილებამდე, დაახლოებით 2008 წლის 12 აგვისტოდან დაწყებული, მოლაპარაკებები გაიმართა გორში საქართველოს წარმომადგენლებს, რუსეთის წარმომადგენელ გენერალ ბორისოვსა და სამხრეთ ოსეთის დეფაქტო

²² პალატა აღნიშნავს, რომ ჟენევის მეოთხე კონვენციის მე-4 მუხლის თანახმად, „დაცული პირები“ წარმოადგენენ „პირებს [...], რომლებიც, მოცემულ მომენტსა და ნებისმიერი გზით, აღმოჩნდნენ, კონფლიქტის ან ოკუპაციის შემთხვევაში, კონფლიქტის იმ მხარისა თუ ოკუპანტი სახელმწიფოს ხელში, რომლის მოქალაქეებიც ისინი არ არიან.“ პალატა იღებს აღნიშნული ნორმის იმ განმარტებას, რომელიც ყოფილი იუგოსლავიის თაობაზე შექმნილი სისხლის სამართლის საერთაშორისო ტრიბუნალის იურისდიქციაშია მოცემული, რომლის მიხედვითაც, „დაცული პირების განმარტება არ უნდა მოხდეს მხოლოდ მოქალაქეობის მოთხოვნების შესაბამისად, არამედ ისეთი უფრო რეალისტური კავშირებით, როგორცაა ეთნიკური კუთვნილება, რაც ცხადყოფს არსებულ მხარდაჭერას კონფლიქტის მხარის მიმართ.“ იხ. სისხლის სამართლის საერთაშორისო ტრიბუნალი ყოფილი იუგოსლავიის თაობაზე, *პროკურორი ბრდანინის წინააღმდეგ*, განჩინება, 2004 წლის 1 სექტემბერი, IT-99-36-T, აზ. 125. იხ. *ასევე პროკურორი ტადიჩის წინააღმდეგ*, სააპელაციო განჩინება, 1999 წლის 15 ივლისი, IT-94-1-A, აზ. 164-168; სისხლის სამართლის საერთაშორისო ტრიბუნალი ყოფილი იუგოსლავიის თაობაზე, *პროკურორი ალექსოვსკის წინააღმდეგ*, განჩინება, 2000 წლის 24 მარტი, IT-95-14/1-A, აზ. 152; *ჩელეზიჩის სააპელაციო განჩინება*, აზ. 82-83; *პროკურორი ნალეითილიჩის და მარტინოვიჩის წინააღმდეგ*, განჩინება, 2003 წლის 31 მარტი, IT-98-34-T, აზ. 206-207. იხ. ასევე პირველი წინასასამართლო პალატა, *პროკურორი კატანჯას და მეთიუ ნგუდილოო ჩუსის წინააღმდეგ*, გადაწყვეტილება ბრალდების დადასტურების თაობაზე, 2008 წლის 30 სექტემბერი, ICC-01/04-01/07-717, აზ. 289-292.

²³ ჟენევის კონვენცია ომის დროს სამოქალაქო პირების დაცვასთან დაკავშირებით, 1949 წლის 12 აგვისტო, 75 გაეროს ხელშეკრულებათა სერია 973.

²⁴ იხ. პუნქტი **Error! Bookmark not defined.** ზემოთ.

²⁵ იხ. აზ. 21 ქვემოთ.

²⁶ [რედაქტირებული]; [რედაქტირებული]; [რედაქტირებული]; [რედაქტირებული]; [რედაქტირებული].

ხელისუფლებას შორის, რომელსაც წარმოადგენდა ბ-ნი სანაკოევი. მათ განიხილეს სამხედრო ტყვეთა გათავისუფლება და „გაცვლა“, გარდაცვლილ ჯარისკაცთა გვამები და აგრეთვე დაკავებული სამოქალაქო პირები. რუსეთის/სამხრეთ ოსეთის მხარის მთავარი თხოვნა ეხებოდა რუსი მფრინავების, შემდეგ სხვა სამხედრო ტყვეების და ბოლოს სამხრეთ ოსეთის ბოევიკების, აგრეთვე 2008 წლის კონფლიქტთან არდაკავშირებით დაკავებული გენერალი დუმბაძის, და სამხრეთ ოსეთის სხვა პირების განთავისუფლებას, რომლებიც გასამართლებული იყვნენ საქართველოს სასამართლოების მიერ სერიოზული დანაშაულებისთვის და სასჯელს იხდიდნენ საქართველოში, მათ შორის პირების, რომელთაც ბრალი ედებოდათ 2005 წელს გორში პოლიციის შენობაზე თავდასხმაში.

16. თავდაპირველად ქართულმა მხარემ თანხმობა არ განაცხადა გენერალი დუმბაძის და სხვა სასჯელმისჯილი პირების გათავისუფლებაზე, კერძოდ, მათი, ვისაც 2008 წლის კონფლიქტამდე ჰქონდა სასჯელი მისჯილი ტერორისტული აქტებისთვის საქართველოს ეროვნული კანონმდებლობის მიხედვით. ამ ვითარებაში, ბ-მა ბორისოვმა²⁷ და ბ-მა სანაკოევმა²⁸ გამოიყენეს დაცული პირების დაკავების ბერკეტი და დაიმუქრნენ, რომ გააგრძელებდნენ აღნიშნული პირების პატიმრობაში დატოვებას, რათა ეიძულებინათ საქართველოს ხელისუფლება, გაეთავისუფლათ სასჯელმისჯილი დამნაშავეები. პროკურორის მიერ მოწოდებული ინფორმაცია თვალნათლივ ცხადყოფს, რომ გენერალი ბორისოვი ხელმძღვანელობდა და წამყვანი როლი ჰქონდა აღნიშნულ პროცესში²⁹, და რომ ბ-ნი სანაკოევი ასევე მონაწილეობას იღებდა მოლაპარაკებებში. თუმცა, უნდა აღინიშნოს, რომ მათი გავლენის და ძალაუფლების მასშტაბები განსხვავდებოდა.³⁰

²⁷ [რედაქტირებული]; [რედაქტირებული].

²⁸ [რედაქტირებული].

²⁹ აღნიშნულთან დაკავშირებით იხ. [რედაქტირებული].

³⁰ აღნიშნულთან დაკავშირებით იხ. [რედაქტირებული].

17. კერძოდ, 2008 წლის 21 აგვისტოს, ბ-მა სანაკოევმა მონაწილეობა მიიღო საქართველოს ხელისუფლებისთვის 59 ქალისა და ასაკოვანი პირის გადაცემაში და პირობა დადო კიდევ 100 სამოქალაქო პირის გათავისუფლებაზე. იმავდროულად, მან წარმოადგინა 50 ოსი პირის სია, რომლებიც სასჯელს იხდიდნენ საქართველოს ციხეებში.³¹ ბ-ნი სანაკოევი ჩანს 60 დაკავებული პირის გათავისუფლების დროს 2008 წლის 22 აგვისტოთი დათარიღებულ ვიდეოში, და კამერის წინ აცხადებს, რომ „კიდევ ასი პირია დარჩენილი. ჩვენ გავმართავთ მოლაპარაკებებს, რათა ისინი გადავცვალოთ საქართველოში დაკავებულ ოსებზე.“³²

18. საქართველოს მხარემ მოითხოვა დრო აღნიშნული სიის გადასამოწმებლად და იმის გადასაწყვეტად, გამოიყენებდა თუ არა იგი პრეზიდენტის შეწყალებას. ბ-მა სანაკოევმა იმ დროს ხაზი გაუსვა იმას, რომ ამ პერიოდის განმავლობაში (აღნიშნული დამნაშავეების განთავისუფლებამდე), დაპირებული 100 სამოქალაქო პირის გათავისუფლება არ მოხდებოდა და, თუკი ისინი იზოლატორში გარდაიცვლებოდნენ, ეს იქნებოდა საქართველოს ბრალი.³³ იმავე პერიოდში ბ-მა სანაკოევმა განაცხადა, რომ ოსურ მხარესთან „ხელცარიელი“ ვერ დაბრუნდებოდა და რომ მას „სჭირდებოდა ამ ადამიანების [მსჯავრდებული პირების] უკან დაბრუნება“.³⁴ ნაწილობრივ იმის გამო, რომ ღელავდა სამოქალაქო პირების ნდობის დაკარგვის გამო, ქართული მხარე საბოლოოდ დათანხმდა გენერალი დუმბაძის და ოსი დამნაშავეების გათავისუფლებას. 2008 წლის 27 აგვისტოს სულ მცირე 9

³¹ [რედაქტირებული]; [რედაქტირებული].

³² GEO-OTP-0044-1051 (არაოფიციალური თარგმანი) (*‘il reste encore une centaine de personnes, nous allons négocier pour les échanger contre les Ossètes qui sont en Géorgie’*). *იხ. ასევე* [რედაქტირებული].

³³ [რედაქტირებული].

³⁴ [რედაქტირებული]; [რედაქტირებული]; [რედაქტირებული].

მათგანის გაცვლა მოხდა პრეზიდენტის შეწყალების და შესაბამისი საპროცესო შეთანხმებების საფუძველზე.³⁵

19. აღნიშნულიდან გამომდინარე, პალატა მიიჩნევს, რომ არსებობს გონივრული საფუძველი, ვივარაუდოთ, რომ დაკავებული პირები გამოყენებულ იქნენ სავაჭრო ინსტრუმენტად მოლაპარაკებებში. გარდა ამისა, პალატა იხსენებს იმ გარემოებას, რომ სამოქალაქო პირების დაკავების განზრახვა მოგვიანებით გაცვლისთვის გამოსაყენებლად მათი დაკავების მომენტში უკვე არსებობდა.³⁶

20. პალატა მიიჩნევს, რომ არსებობს გონივრული საფუძველი, ვივარაუდოთ, რომ დაცული პირების დაკავება ან დაკავების გაგრძელების მუქარა იმისათვის, რომ საქართველოს ხელისუფლებას გაეთავისუფლებინა ოსი დამნაშავეები წარმოადგენს მძევლების აყვანის დანაშაულს რომის სტატუტის მე-8(2)(a)(viii) მუხლის შესაბამისად.

(ii) უკანონო გადაადგილება (სტატუტის მე-8(2)(a)(vii) მუხლი)

21. მტიცებულებათა³⁷ თანახმად, არსებობს გონივრული საფუძველი, ვივარაუდოთ, რომ 2008 წლის 21 აგვისტოდან 27 აგვისტომდე პერიოდში,

³⁵ [რედაქტირებული]; [რედაქტირებული]; [რედაქტირებული]. შეადარეთ 2008 წლის 27 აგვისტოთი დათარიღებული გაცვლის პროტოკოლი: GEO-OTP-0040-0078 (თარგმანი: GEO-OTP-0041-0278) და პრეზიდენტის შეწყალება მსჯავრდებული პირების მიმართ GEO-OTP-0047-4386; GEO-OTP-0047-4399; GEO-OTP-0047-4403; GEO-OTP-0047-4393; GEO-OTP-0047-4397; GEO-OTP-0047-4407; GEO-OTP-0047-9968 GEO-OTP-0047-4411.

³⁶ მტიცებულებების თანახმად, ზოგიერთ პატიმარს დაკავების მომენტშივე განუმარტეს, რომ მათი დატყვევების მიზანი გაცვლა იყო ([რედაქტირებული]). ზოგიერთმა მათგანმა შემთხვევით მოისმინა დამპატიმრებელი პირების საუბარი, რომ დაპატიმრებული პირები ცოცხლები უნდა დარჩენილიყვნენ, რათა „საჭირონი ყოფილიყვნენ“ ([რედაქტირებული]. იხ. ასევე [რედაქტირებული]). ზოგიერთ პირს კი დაკავების მომენტში უთხრეს, რომ მათი დაკავების მიზანი გაცვლა იყო ([რედაქტირებული]; [რედაქტირებული]; [რედაქტირებული]; [რედაქტირებული]; [რედაქტირებული]; [რედაქტირებული]; [რედაქტირებული]).

³⁷ იხ. გაცვლის შემდეგი პროტოკოლები: GEO-OTP-0040-0066 (თარგმანი GEO-OTP-0041-0263); GEO-OTP-0040-0070 (თარგმანი GEO-OTP-0041-0268); GEO-OTP-0041-0273 (თარგმანი

კერძოდ, 2008 წლის 21, 22, 24 და 27 აგვისტოს, სულ მცირე 110 პირი,³⁸ მათ შორის დაცული პირები,³⁹ იზოლაციიდან საქართველოს ხელისუფლებას გადაეცა. ისინი მოათავსეს „ოსურ“ და „რუსულ“ ავტობუსებში, და პოლიციელებისა და რუსეთის შეიარაღებული ძალების წარმომადგენლების თანხლებით, გადაიყვანეს გორსა და კარაღეთში, სადაც მოხდა მათი გადაცემა საქართველოს ხელისუფლებისთვის, რომელთაც ისინი შემდგომ ქართული ავტობუსებით თბილისში გადაიყვანეს. სამხრეთ ოსეთის მხრიდან გაცვლის ორგანიზება და გადაწყვეტილებების მიღება ხდებოდა ბ-ნი ბორისოვის და ბ-ნი სანაკოვეის მიერ, ხოლო აღსრულება რუსეთის სამხედრო ძალების წარმომადგენლების, სამხრეთ ოსეთის პოლიციის და სამოქალაქო სამოსში გამოწყობილი ოსების მხრიდან.

22. დანაშაულის ელემენტების თანახმად, უნდა მოხდეს დამნაშავის მიერ ერთი ან მეტი დაცული პირის სხვაგან გადაადგილება. რამდენადაც გადაადგილება „უკანონო“, იგი მიმდინარეობს საერთაშორისო ჰუმანიტარული სამართლის დარღვევით. სტატუტის მე-8(2)(a)(vii)-1 მუხლი ეყრდნობა აკრძალვას, რომელიც ჟენევის მეოთხე კონვენციის 49-ე მუხლითაა დადგენილი.⁴⁰ ამდენად, იმისათვის, რომ განმარტოს აღნიშნული ომის დანაშაულის უკანონობის კომპონენტი, პალატამ უნდა გაითვალისწინოს ჟენევის მეოთხე კონვენციის ზემოხსენებული დებულება. ჟენევის მეოთხე კონვენციის 49-ე მუხლი კრძალავს ცალკეულ პირთა ან ადამიანების მასობრივ იძულებით გადაადგილებას, თუმცა

GEO-OTP-0041-0272); GEO-OTP-0041-0278 (თარგმანი GEO-OTP-0041-0279). იხ. ასევე P-0246, GEO-OTP-0044-1085; P-0231, GEO-OTP-0044-1355; P-0153, GEO-OTP-0028-0507; P-0161, GEO-OTP-0039-1003; P-0208, GEO-OTP-0037-0102; P-0359, GEO-OTP-0048-0017; P-0093, GEO-OTP-0047-9072; P-0209, GEO-OTP-0039-0007; P-0235, GEO-OTP-0039-0457; P-0266, GEO-OTP-0051-1033; P-0282, GEO-OTP-0043-1622; P-0354, GEO-OTP-0046-1589; P-0223, GEO-OTP-0037-0006; GEO-OTP-0002-7736, აზ. 97; GEO-OTP-0002-7736.

³⁸ იხ. შუამდგომლობა, აზ. 94.

³⁹ იხ. აზ. 13 ზემოთ.

⁴⁰ კნუტ დორმანი, დანაშაულის ელემენტები სისხლის სამართლის საერთაშორისო სასამართლოს რომის სტატუტის მიხედვით: წყაროები და კომენტარი (კემბრიჯი იუნივერსიტი პრეს, 2002), გ. 106-109.

სრული ან ნაწილობრივი ევაკუაცია დაშვებულია „იმ შემთხვევაში, თუკი ეს მოსახლეობის უსაფრთხოებით ან განსაკუთრებული სამხედრო მიზეზებითაა განპირობებული“. მიუხედავად ამისა, სამოქალაქო პირების ქართული მხარისთვის გადაცემა არ შეიძლება ჩაითვალოს ევაკუაციად, რადგან აღნიშნული პირები გადაცემამდე დაკავებული იყვნენ; ამას გარდა, შესაბამის პერიოდსა და ტერიტორიაზე საომარი მოქმედებები არ მიმდინარეობდა.⁴¹ პალატა აღნიშნავს, რომ მტკიცებულებების თანახმად, აღნიშნული გადაადგილებები არ წარმოადგენს ამ ორ კონკრეტულ შემთხვევას.⁴² ამდენად, ერთი მხრივ, არსებობს გონივრული საფუძველი, ვივარაუდოთ, რომ გაცვლის ერთ-ერთი მიზანი საქართველოში დაპატიმრებული ეთნიკური ოსების გათავისუფლების უზრუნველყოფა იყო⁴³, მეორე მხრივ კი არსებობს გონივრული საფუძველი, ვივარაუდოთ, რომ კიდევ ერთ მიზანს წარმოადგენდა ეთნიკურად ქართველად აღქმული მოსახლეობის სამუდამო განდევნა სამხრეთ ოსეთის ტერიტორიიდან.⁴⁴

⁴¹ აღნიშნულ გაცვლას ადგილი ჰქონდა 2008 წლის 21 აგვისტოდან 27 აგვისტომდე პერიოდში, ამდენად, 2008 წლის 12 აგვისტოს ცეცხლისშეწყვეტის შეთანხმების ხელმოწერიდან და საომარი მოქმედებების შეწყვეტიდან რამდენიმე დღის შემდეგ.

⁴² პალატა აღნიშნავს, რომ ჰუმანიტარული ორგანიზაციების გადაადგილებაში ხელშეწყობას არ აქვს დატვირთვა გადაადგილების კანონიერების ან უკანონობის თვალსაზრისით. *იხ.* სისხლის სამართლის საერთაშორისო ტრიბუნალი ყოფილი იუგოსლავიის თაობაზე, *პროკურორი სტაკიჩის წინააღმდეგ*, განჩინება, 2003 წლის 31 ივლისი, IT-97-24-T, აზ. 683.

⁴³ *იხ.* აზ. 15 ზემოთ. P-0266, GEO-OTP-0051-1033; P-0208, GEO-OTP-0037-0102, აზ. 111; P-0253, GEO-OTP-0050-0059, აზ. 82; P-0485, GEO-OTP-0047-6110, აზ. 151; P-0093, GEO-OTP-0047-9072, აზ. 12-17; P-0161, GEO-OTP-0039-1003, აზ. 124; P-0223, GEO-OTP-0037-0600, აზ. 101, 122.

⁴⁴ როდესაც, 2008 წლის 26 აგვისტოს, სამხრეთ ოსეთის იმჟამინდელ დეფაქტო პრეზიდენტს, ედუარდ კოკოითს, ჰკითხეს, მიეცემოდათ თუ არა ქართველ სამოქალაქო პირებს დაბრუნების უფლება, მან საჯაროდ განაცხადა შემდეგი: „ჩვენ აღარ ვაპირებთ ვინმე შემოვუშვათ აქ. 18000-ზე მეტი ოსი ლტოლვილი საქართველოდან ამჟამად ჩრდილოეთ ოსეთში იმყოფება. ისინი სამხრეთ ოსეთში უნდა დაბრუნდნენ.“ (რუსული დედნის ფრანგული თარგმანი კიდევ უფრო თვალსაჩინოდ გადმოსცემს აღნიშნულს „*Nous n'avons pas l'intention de laisser rentrer qui que ce soit.*“). GEO-OTP-0005-0100, გ. 0102. *იხ. ასევე* P-0354, GEO-OTP-0046-1589, აზ. 177-183; P-0077, GEO-OTP-0017-0572, აზ. 132-134; P-0139, GEO-OTP-0022-2002, აზ. 211; GEO-OTP-0043-1118.

რომ დაკავებულ პირთათვის არ შეუთავაზებიათ რაიმე სხვა რეალური ალტერნატივა, ხელი შეუშალა მათი მხრიდან გადაადგილებაზე გულწრფელ თანხმობას. აღსანიშნავია, რომ მტკიცებულებების თანახმად, გადაადგილებული დაკავებული პირების უმეტესობას გამუდმებით ეუბნებოდნენ, რომ მოხდებოდა მათი „გათავისუფლება“ (ანუ „გადაადგილება“), თუმცა მათთვის არ მიუციათ გათავისუფლების შემდგომ სახლში დაბრუნების არჩევანი (გადაადგილების გარეშე): ამდენად, მათი გათავისუფლების წინაპირობა მათ მიერ გადაადგილებაზე დათანხმებას ეფუძნებოდა.⁴⁹

24. ზემოხსენებულიდან გამომდინარე, პალატა მიიჩნევს, რომ არსებობს გონივრული საფუძველი, ვივარაუდოთ, რომ სულ მცირე 110 პირის გადაადგილება, რომელთა უმრავლესობაც დაცული პირები იყვნენ,

აზ.170, 389-391; P-0491, GEO-OTP-0047-4533, აზ.135-137; P-0261, GEO-OTP-0047-5883, აზ.93-99; P-0194, GEO-OTP-0032-1209, აზ.252-253; P-0258, GEO-OTP-0042-0646, აზ.119-121, 124; P-0362, GEO-OTP-0048-0049, აზ.181-183; P-0238, GEO-OTP-0041-0063, აზ. 254; P-0093, GEO-OTP-0020-1150, აზ. 104; P-0208, GEO-OTP-0037-0102, აზ.95-96; P-0144, GEO-OTP-0024-0066, აზ. 127; P-0184, GEO-OTP-0035-0539, აზ.44-46, 56, 62, 70; P-0253, GEO-OTP-0050-0059, აზ. 53; P-0360, GEO-OTP-0046-1623, აზ.76-78; P-0209, GEO-OTP-0039-0007, აზ. 85-87; P-0222, GEO-OTP-0039-0286, აზ.143-145; P-0235, GEO-OTP-0039-0457, აზ.105-109; P-0209, GEO-OTP-0039-0007, აზ.86, 87). უფრო მეტიც, დაკავების პირველ დღეებში ზოგიერთმა დაკავებულმა პირმა საერთოდ არ მიიღო საკვები და წყალი, ან მხოლოდ მცირე რაოდენობით ჭუჭყიანი წყალი მიიღო (იხ. P-0222, GEO-OTP-0039-0286, აზ. 139; P-0153, GEO-OTP-0028-0507, აზ. 130; P-0246, GEO-OTP-0044-1085, აზ. 175; P-0207, GEO-OTP-0047-7710, აზ.24-29; P-0360, GEO-OTP-0046-1623, აზ. 96.) გადატვირთულობის, ნავთზე მომუშავე ელექტროენერჯის გენერატორისა და ზაფხულის მწვავე სიცხის გამო, ჰაერი უკიდურესად დაბინძურებული იყო და სუნთქვას ართულებდა. (იხ. P-0194, GEO-OTP-0032-1209, აზ.186, 189; P-0312, GEO-OTP-0044-0540, აზ. 133; P-0235, GEO-OTP-0039-0457, აზ. 89; P-0161, GEO-OTP-0039-1003, აზ. 89; P-0153, GEO-OTP-0028-0507, აზ. 125; P-0491, GEO-OTP-0047-4533, აზ. 53, 69; P-0440, GEO-OTP-0047-7678, აზ. 47.) უფრო მეტიც, ზოგიერთ დაკავებულ პირს, კერძოდ, ახალგაზრდა მამაკაცებს, იძულებით აგროვებინებდნენ, და, რიგ შემთხვევებში, აგრეთვე ამარხინებდნენ ქართველი ჯარისკაცების გახრწნილ გვამებს, არაპიციენურ პირობებში და დამცავი საშუალებების გარეშე (იხ. [რედაქტირებული]; [რედაქტირებული]; [რედაქტირებული]; [რედაქტირებული]; [რედაქტირებული]; [რედაქტირებული]; [რედაქტირებული]; [რედაქტირებული]; [რედაქტირებული]; [რედაქტირებული]; [რედაქტირებული]; [რედაქტირებული]; [რედაქტირებული]; [რედაქტირებული]; [რედაქტირებული]; [რედაქტირებული]).

⁴⁹ იხ. მგ. P-0359, GEO-OTP-0048-0017, აზ. 169-170; P-0208, GEO-OTP-0037-0102, აზ. 107-108; P-0246, GEO-OTP-0044-1085, აზ. 259.

სტატუტის მე-8(2)(a)(vii) მუხლის შესაბამისად, წარმოადგენს სამოქალაქო პირების უკანონო გადაადგილების დანაშაულს.

(c) სანაკოვეის ქცევა და პირადი პასუხისმგებლობა

25. ბ-ნი სანაკოვეი 2005 წლიდან 2010 წლებში მსახურობდა სამხრეთ ოსეთის დეფაქტო ადმინისტრაციის ადამიანის უფლებათა ომბუცმენის თანამდებობაზე.⁵⁰ აღნიშნული მანდატის ფარგლებში, ბ-ნი სანაკოვეი წარმოადგენდა ოსურ მხარეს მოლაპარაკებების დროსა და აღნიშნული მოლაპარაკებების შედეგად დაკავებულების გათავისუფლებაში⁵¹, რომელსაც, გადმოცემის თანახმად, „სამხრეთ ოსეთის მთავრობის წარმომადგენელი“,⁵² ბ-ნი ჩოჩიევი უწევდა მონიტორინგს.
26. პროკურორი აცხადებს, რომ სტატუტის 25(3)(d)(i) მუხლის შესაბამისად, ბ-ნი სანაკოვეი პასუხს აგებს სამოქალაქო პირების უკანონო გადაყვანისა და მძევლების აყვანის დანაშაულებზე, როგორც საერთო მიზნის ხელშემწყობი, რომელიც მოიცავს უკანონო გადაადგილებისა და ტყვეთა აყვანის დანაშაულებს, ან, სტატუტის 25(3)(c) მუხლის შესაბამისად, უკანონო გადაადგილების დანაშაულზე.
27. პალატა აღნიშნავს, რომ მტკიცებულებების თანახმად, მოქმედებდა საერთო მიზნის მქონე ჯგუფი, რომელსაც განზრახული ჰქონდა საქართველოს ხელისუფლების მიერ დაპატიმრებული სამხრეთ ოსეთის პირების გათავისუფლების უზრუნველყოფა. ამ მიზნის მისაღწევად ისინი იმუქრებოდნენ კაპეზეში დაპატიმრებულ პირთა უფრო ხანგრძლივი დაკავებით. აღნიშნული ჯგუფი ასევე მიზნად ისახავდა, გაცვლის შედეგად, აღნიშნული ეთნიკურად ქართველებად აღქმული მოსახლეობის სამხრეთ ოსეთის ტერიტორიიდან საქართველოს

⁵⁰ GEO-OTP-0047-0996; GEO-OTP-0047-2452; GEO-OTP-0051-0235; GEO-OTP-0022-2002 გვ. 2049-2050, აზ. 315; GEO-OTP-0047-1936.

⁵¹ იხ. აზ. 14-17, 21 ზემოთ.

⁵² [რედაქტირებული].

არასადავო ტერიტორიაზე გადაადგილებას. პალატა ასევე მიიჩნევს, რომ აღნიშნული საერთო მიზნის განხორციელება გულისხმობდა დანაშაულების ჩადენას, კერძოდ, მძევლების აყვანასა და სამოქალაქო პირების (დაცული პირების) უკანონო გადაადგილებას. პალატა აღნიშნავს, რომ დეფაქტო პრეზიდენტი, ბ-ნი კოკოითი⁵³, ბ-ნი ბორისოვი და ბ-ნი სანაკოევი⁵⁴ წარმოადგენდნენ იმ ადამიანების ჯგუფს, რომლებიც მოქმედებდნენ ამ საერთო მიზნისთვის და განზრახული ჰქონდათ, გამოეყენებინათ დანაშაულებრივი გზები (მძევლების აყვანა და უკანონო გადაადგილება) აღნიშნული მიზნის მისაღწევად.⁵⁵

28. პალატამ ზემოთ დაადგინა ბ-ნი სანაკოევის როლი აღნიშნულ მოლაპარაკებებსა და დაკავებული დაცული პირების გათავისუფლებასთან დაკავშირებულ გარიგებებში.⁵⁶ პალატას მიაჩნია, რომ, ამგვარად, ბ-მა სანაკოევმა ხელი შეუწყო ნებისმიერი სხვა გზით დანაშაულის ჩადენას დანაშაულებრივი საქმიანობის ხელშეწყობის მიზნით (სტატუტის 25(3)(d)(i) მუხლი). პალატა მიიჩნევს, რომ არსებობს გონივრული საფუძველი, ვივარაუდოთ, რომ ბ-ნი სანაკოევი აცნობიერებდა, რომ დაკავებულ პირთაგან ბევრი დაცულ პირებს წარმოადგენდნენ.

⁵³ GEO-OTP-0005-0100, გვ. 0102; GEO-OTP-0028-0187.

⁵⁴ იხ. აბზ. 14 ზემოთ.

⁵⁵ პალატა მიიჩნევს, რომ მის ხელთ არსებული ინფორმაცია არ იძლევა იმის დასკვნის საფუძველს, რომ ბ-ნი ბორის ჩოჩიევი და ბ-ნი თაიმურაზ ხუგაევი აღნიშნული ჯგუფის ნაწილი იყვნენ. ბ-ნი ბორის ჩოჩიევთან დაკავშირებით იხ. შუამდგომლობა, აბზ. 111, n. 295 [რედაქტირებული] მიმართებით; [რედაქტირებული]; [რედაქტირებული]; [რედაქტირებული]. იხ. კერძოდ, [რედაქტირებული], [რედაქტირებული]. [რედაქტირებული] და [რედაქტირებული] ცხადყოფს, რომ სხვადასხვა დროს იგი იმყოფებოდა კაპეზეს დაკავების დაწესებულებაში ან იმას, რომ მას სურდა, ოსი დამნაშავეების ოსეთში დაბრუნება, მაგრამ არ ჩანს, რომ იგი იზიარებდა განზრახვას, რომ გამოეყენებინა დანაშაულებრივი მეთოდები აღნიშნული მიზნის მისაღწევად. თაიმურაზ ხუგაევთან დაკავშირებით იხ. შუამდგომლობა, აბზ. 111, n. 296 და მასში მოყვანილი მტკიცებულებები.

⁵⁶ იხ. აბზ. 14-**Error! Reference source not found.** ზემოთ.

29. რაც შეეხება სამოქალაქო პირების უკანონო გადაადგილების დანაშაულს, პალატა კიდევ ერთხელ ხაზს უსვამს მის დასკვნას, რომ ბ-ნი სანაკოვეი წარმოადგენდა ოსურ მხარეს მოლაპარაკებებსა და ამ მოლაპარაკებების შედეგად დაკავებულთა გაცვლაში.⁵⁷ ბ-ნი სანაკოვეი სულ მცირე ხუთჯერ ესწრებოდა დაკავებულთა გაცვლას და სამხრეთ ოსეთის დეფაქტო ადმინისტრაციის სახელით ხელი მოაწერა⁵⁸ გაცვლის ხუთ შესაბამის პროტოკოლს.⁵⁹ 2008 წლის 27 აგვისტოს⁶⁰ იგი ესწრებოდა ცხინვალის ადგილობრივ პოლიციის განყოფილებაში დაკავებული 81 სამოქალაქო პირის სამხრეთ ოსეთის დეფაქტო ხელისუფლების მიერ საქართველოს ხელისუფლებისთვის გადაცემას, პირადად გადასცა დაკავებულ პირებს შესაბამისი დოკუმენტი, რომლის მიხედვითაც ისინი „ნებაყოფლობით ტოვებდნენ დაწესებულებას და პრეტენზია არ გააჩნდათ მათ მიმართ მოპყრობასთან დაკავშირებით“, და სთხოვა მათ, ხელი მოეწერათ მასზე.⁶¹ როგორც ჩანს, აღნიშნულ შემთხვევაში, იგი იმყოფებოდა ადგილზე მაშინ, როდესაც დაკავებული სამოქალაქო პირები ავტობუსში ჩასხდნენ და „გააცილა ისინი“.⁶²

30. პალატა მიიჩნევს, რომ ბ-მა სანაკოვემა, ამგვარად, დახმარება გაუწია სტატუტის 25(3)(c) მუხლში აღწერილი დანაშაულის ჩადენას, და ასევე, სტატუტის 25(3)(d)(i) მუხლის თანახმად, ხელი შეუწყო [მის ჩადენას] ნებისმიერი სხვა გზით. პალატა მიიჩნევს, რომ ბ-ნი სანაკოვეი აცნობიერებდა, რომ გადაყვანილ პირთა ნაწილი სამოქალაქო პირები იყვნენ.

⁵⁷ იხ. აზ. 14-**Error! Reference source not found.**, 21 ზემოთ.

⁵⁸ იხ. [რედაქტირებული].

⁵⁹ GEO-OTP-0041-0263; GEO-OTP-0041-0268; GEO-OTP-0041-0272; GEO-OTP-0041-0279; GEO-OTP-0041-0275. იხ. ასევე P-0282, GEO-OTP-0043-1622, აზ. 180; GEO-OTP-0002-7736, აზ. 97.

⁶⁰ P-0354, GEO-OTP-0046-1589, აზ. 159; P-00073, GEO-OTP-0047-6577, გვ. 6591.

⁶¹ [რედაქტირებული]; [რედაქტირებული].

⁶² GEO-OTP-0044-1051. იხ. ასევე [რედაქტირებული].

31. პალატას აგრეთვე საკმარისი მტკიცებულებები აქვს იმის დასადგენად, რომ ბ-ნი სანაკოევი მოქმედებდა აღნიშნულ გადაწყვეტილებაში აღწერილი კონკრეტული დანაშაულების ჩადენის შესაბამისი განზრახვითა და ცოდნით, და აცნობიერებდა საერთაშორისო შეიარაღებული კონფლიქტის განმაპირობებელ ფაქტობრივ გარემოებებს.
32. შესაბამისად, პალატა მიიჩნევს, რომ არსებობს გონივრული საფუძველი, ვივარაუდოთ, რომ ბ-ნ სანაკოევს პასუხისმგებლობა ეკისრება შემდეგ დანაშაულებში: (i) მძევლების აყვანა (სტატუტის 8(2)(a)(viii) მუხლი) სტატუტის 25(3)(d)(ii) მუხლის შესაბამისად; და (iv) სამოქალაქო პირთა უკანონო გადაადგილება (სტატუტის 8(2)(a)(vii) მუხლი), სტატუტის 25(3)(d)(ii) მუხლის და აგრეთვე სტატუტის 25(3)(d)(i) მუხლის შესაბამისად.

2. აუცილებელი არის თუ არა ბ-ნი სანაკოევის დაკავება
(სტატუტის 58(1)(b) მუხლი)

33. პროკურორი მიიჩნევს, რომ ბ-ნი სანაკოევის დაკავება აუცილებელია მისი სასამართლოს წინაშე წარდგენის უზრუნველსაყოფად. იგი აღნიშნავს, რომ „დანაშაულთა მიზანმიმართულ და სასტიკ ხასიათს, მათ გამოყენებას პოლიტიკის იარაღად და მათ ჩადენას სამხრეთ ოსეთის ხელისუფლების ეგიდით მივყავართ ლოგიკურ დასკვნამდე, რომ [ბ-ნი სანაკოევი], სავარაუდოდ, არ დაემორჩილება სასამართლოს გამოძახებას“.⁶³
34. პალატა აღნიშნავს, რომ ადრეულ ეტაპზე პროკურორს არ შეუტყობინებია მათთვის, რომ განზრახული ჰქონდა მათთვის ექვმიტანილის დაკავების ორდერის გაცემის თხოვნით მიემართა და ხაზს უსვამს ამგვარი

⁶³ შუამდგომლობა, აბზ. 134.

შეტყობინების გაგზავნის მნიშვნელობას.⁶⁴ პალატა ასევე აღნიშნავს, რომ მოხდა თხოვნის გასაჯაროება.

35. პროკურორის მიერ მოწოდებული ინფორმაციის, მათ შორის რუსეთის ფედერაციისა და საქართველოს უმაღლესი თანამდებობის პირების საჯარო განცხადებების⁶⁵ შეფასების შედეგად, პალატამ მიიჩნია, რომ, სტატუტის 58(1)(b)(i) მუხლის შესაბამისად, სანაკოვეის დაკავება აუცილებლობას წარმოადგენს მისი სასამართლოს წინაშე წარდგენის უზრუნველსაყოფად.

⁶⁴ იხ. წესი 53(2) პროკურორის ოფისის წესდებისა.

⁶⁵ შუამდგომლობა, აბზ. 135.

აღნიშნული მიზეზების გამო, პალატა ამგვარად

გამოსცემს დაკავების ორდერს **ბ-ნ დავიდ გეორგიევჩი სანაკოევზე**, რომელიც მოხსენიებულია, როგორც დეფაქტო სამხრეთ ოსეთის ადმინისტრაციის, და, აგრეთვე, სავარაუდოდ, საქართველოს მოქალაქე, დაბადებულზე ცხინვალში, საქართველოში, 1976 წლის 14 დეკემბერს, სტატუტის 25(3)(d)(i) მუხლის თანახმად, მისი სავარაუდო სისხლისსამართლებრივი პასუხისმგებლობისთვის მძევლების აყვანისთვის (სტატუტის 8(2)(a)(viii) მუხლი) და, სტატუტის 25(3)(c) მუხლის ან, აგრეთვე, სტატუტის 25(3)(d)(i) მუხლის შესაბამისად, სამოქალაქო პირების უკანონო გადაადგილებისთვის (სტატუტის 8(2)(a)(vii) მუხლი), რომლებიც წარმოადგენენ ომის დანაშაულებს, ჩადენილს 2008 წლის 8 აგვისტოდან 27 აგვისტომდე პერიოდში, მთლიანად, ან ნაწილობრივ, საქართველოს ტერიტორიაზე, როგორც ეს აღნიშნულ დაკავების ორდერშია აღწერილი;

მიმართავს სამდივნოს ხელმძღვანელს, რომ მომზადდეს აღნიშნული ორდერის რუსული და ქართული თარგმანები და გადაეცეს ისინი რუსეთის და საქართველოს საელჩოებს სასამართლოს ადგილსამყოფელში;

იღებს გადაწყვეტილებას, რომ იმ შემთხვევაში, თუკი, პროკურორის მითითებით, წარმოიშვება შესაბამისი ვითარება, სამდივნოს ხელმძღვანელი:

- (i) მოამზადებს თხოვნას თანამშრომლობაზე, რომლის მიზანიც იქნება ბ-ნი სანაკოევის დაკავება და სასამართლოსთვის გადმოცემა. სტატუტის 89(1) და 91-ე მუხლების, და სამართალწარმოების და მტკიცებულებების მარეგულირებელი წესების მოთხოვნების შესაბამისად, აღნიშნულ თხოვნას თანდართული ექნება შესაბამისი ინფორმაცია და დოკუმენტები;
- (ii) სტატუტის 87-ე მუხლის შესაბამისად, პროკურორთან შეთანხმებისა და კონსულტაციის საფუძველზე, აღნიშნული თხოვნა გადაეცემა ნებისმიერი შესაბამისი სახელმწიფოს კომპეტენტურ ხელისუფლებას, ან ნებისმიერ საერთაშორისო ორგანიზაციას, რათა მათ ითანამშრომლონ სასამართლოსთან ბ-ნი სანაკოევის დაკავებისა და სასამართლოსთვის No: **ICC-01/15** 24/26 30 June 2022 სასამართლოს ოფიციალური თარგმანი

გადაცემის თხოვნის აღსრულების მიზნით; და (iii) თხოვნის გადაცემიდან არაუგვიანეს 15 დღისა გადმოგვეცემა ანგარიში თანამშრომლობის თხოვნის აღსრულების სტატუსთან დაკავშირებით;

მიმართავს სამდივნოს ხელმძღვანელს, რათა მან, პროკურორთან კონსულტაციისა და შეთანხმების საფუძველზე, სტატუტის 89(3) მუხლის შესაბამისად, მოამზადოს და გადასცეს ნებისმიერ შესაბამის სახელმწიფოს თხოვნა მისი ტერიტორიის გამოყენებით გადაყვანის თაობაზე, ან, სტატუტის 92 მუხლის შესაბამისად, შესაბამისი თხოვნა წინასწარ დაკავებაზე, რისი აუცილებლობაც შესაძლოა წარმოიშვას ბ-ნი სანაკოვეის სასამართლოსთვის გადმოსაცემად;

ავალებს პროკურორის ოფისს, სამდივნოს გადმოსცეს მის ხელთ არსებული ნებისმიერი ინფორმაცია, რაც ხელს შეუწყობს დაკავებისა და სასამართლოსთვის გადმოცემის თხოვნის აღსრულებას, და აგრეთვე ნებისმიერი შესაბამისი ინფორმაცია, რომლის საფუძველზეც მოხდება რისკების შეფასება დაკავებისა და სასამართლოსთვის გადაცემის თხოვნის გადაცემასთან დაკავშირებული დაზარალებული პირებისა და მოწმეებისთვის;

მიმართავს სამდივნოს ხელმძღვანელს, რათა მან მოახდინოს აღნიშნული გადაწყვეტილების რეგისტრაცია შესაბამისი სიტუაციის პროტოკოლში, გახსნას საქმის პროტოკოლი და, პირველ რიგში, მოახდინოს შუამდგომლობისა და მისი დანართების გადატანა სიტუაციის პროტოკოლიდან საქმის პროტოკოლში მას შემდეგ, რაც ექვმიტანილი ნებაყოფლობით გამოცხადდება, ჩაბარდება, ან მოხდება მისი დაკავება.

მომზადებულია ინგლისურ ენაზე. რუსული, ქართული და ფრანგული თარგმანები მოგვიანებით გამოქვეყნდება. ინგლისური ვერსია წარმოადგენს ავთენტური იურიდიული ძალის მქონეს.

სხდომის თავჯდომარე, მოსამართლე პიტერ კოვაჩი

მოსამართლე რეინე ადელაიდე
სოფი ალაპინი-განსუ

მოსამართლე მარია დელ
სოკორო ფლორეს ლიერა

თარიღი: 2022 წლის 30 ივნისი, ხუთშაბათი

ჰააგა, ნიდერლანდები